

Nr 160.

Av herr **Hammarskjöld, Carl Gustaf**, *angående ändring i §§ 24 och 27 värnpliktslagen.*

Repetitionsövningarna hava till uppgift att, i den mån så erfordras, befästa och fullständiga soldatens under den första tjänstgöringen förvärvade kunskaper och färdigheter samt — och framför allt — att möjliggöra övningar med samtliga de enheter, vilka vid krig skola ingå i regementet, om möjligt av sådan styrka, att de motsvara förhållandena vid mobilisering (krigsmässiga förband). Samtidigt avse repetitionsövningarna att bereda befäl av alla grader förmåga att föra och manskapet vana att uppträda under fältmässiga förhållanden.

För såväl befälets som manskapets utbildning är det av synnerlig vikt, att regementena under repetitionsövningarna kunna indelas på samma antal bataljoner och kompanier, som vid mobilisering skola ingå i linjeregementet. Kan så icke ske, förlorar truppförbandsutbildningen en stor del av sitt värde. Det är nämligen nödvändigt, att befälspersonalen under regementsövningarna beredes tillfälle att föra och leda förband med krigsmässig indelning och sammansättning, synnerligast som vid mobilisering större delen av befälet vid de lägre truppförbanden kommer att utgöras av reservbefäl eller värnpliktigt befäl. Saknar ett flertal kompani-, pluton- och gruppchefer övning i att leda krigsmässiga förband, berövas truppförbanden den manöverförmåga och den stadga, som den moderna striden kräver. Dessa synpunkter göra sig kraftigt gällande vid tillämpningen av 1925 års härordning i anledning av de grunder enligt vilka den aktiva befälskadern beräknats. I regementenas stater har aktiv personal icke uppförts i större omfattning, än som ansetts erforderlig med hänsyn till behovet under tiden för de värnpliktigas första tjänstgöring. Det ökade behovet av befäl under repetitionsövningarna och vid mobilisering måste därför fyllas med reservpersonal samt med f. d. fast anställt och värnpliktigt befäl. Härav följer, att ett jämförelsevis stort antal reservbefäl kommer att ingå uti de mobiliserade förbanden, och att vissa av desamma komma att bestrida ansvarsfulla befattningar. Så mycket betydelsefullare måste det därför vara, att utbildningen under regementsövningarna kan bedrivas under tillfredsställande förhållanden. Med den manskapsstyrka, vilken står till förfogande enligt 1925 års värnpliktslag, blir detta icke fallet.

Ju kortare den tid är, som tillmätts för de värnpliktigas första tjänstgöring, desto starkare framträder behovet av ett stort antal repetitions-

övningar samt av att någon eller några av dessa förläggas till de senare åren av den värnpliktiges tjänstgöringstid i beväringen. Genom en dylik anordning undanröjas i viss mån bristerna i utbildning under den första tjänstgöringen. Äro samtliga repetitionsövningar förlagda till de första åren av tjänstgöringstiden, kunna de äldre årsklasserna omedelbart efter inkallelsen vid mobilisering knappast äga erforderlig krigsduglighet. Ovan anförda omständigheter gälla i första rummet infanteriet, varför det är av särskild vikt att för detta truppslag fastställa ett tillräckligt antal repetitionsövningar.

Övningsstyrkan under repetitionsövningarna beräknas vid normalregemente till omkring 1,400 och vid regemente med begränsad organisation till omkring 1,200 man. *Vid normalregemente bliver det, även om underavdelningarnas styrka reduceras, icke möjligt att uppsätta mer än två bataljoner med normal indelning. Vid regemente med begränsad organisation bliva förhållandena ännu ogynnsammare.*

Det är tydligt, att en dylik organisation under repetitionsövningarna är synnerligen otillfredsställande. Befälet kan icke förvärva erforderlig erfarenhet beträffande truppförbandens ledning, och truppen erhåller icke utbildning under förhållanden liknande dem, som inträda vid mobilisering. Allt reservbefäl, som deltagar i repetitionsövningarna, kan icke heller beredas tillfälle att föra befäl, motsvarande deras krigsplacering.

För att på ett fullt tillfredsställande sätt vinna det med repetitionsövningarna avsedda ändamålet erfordras vid infanteriet, att fyra årsklasser, därav en äldre, samtidigt deltaga i repetitionsövningarna. Härigenom skulle övningsstyrkan komma att uppgå till omkring 2,300 man vid normalregemente och till omkring 2,000 man vid regemente med begränsad organisation.

Den tredje repetitionsövningen bör fullgöras under året närmast efter det, då den nu stadgade sista repetitionsövningen äger rum. Därigenom kommer den att fullgöras samtidigt med underbefäl eller fackmän. Den fjärde repetitionsövningen skulle däremot fullgöras först under åttonde eller nionde värnpliktsåret.

För att minska kostnaderna samt av sociala hänsyn bör nu beslut endast fattas om en tredje repetitionsövning. Härigenom kommer i allt fall de värnpliktiga att erhålla en förbättrad utbildning och ett avsevärt ökat utbyte att vinnas av repetitionsövningarna. I detta sammanhang bör även beaktas det av mig motionsvis framförda yrkandet, att samtliga infanteriregementen med undantag av I. 2, I. 11 och I. 19 måtte organiseras såsom normalregementen.

För att de värnpliktiga, vilka redan fullgjort all dem i fredstid åliggande tjänstgöring, icke skola åläggas ytterligare tjänstgöring, synes det lämpligt att övergångsbestämmelserna avfattas på sådant sätt, att icke några värnpliktiga åläggas fullgöra den föreslagna repetitionsövningen under budgetåret 1930/1931.

Då lagändringen trätt i kraft, beräknas den ökade kostnaden till omkring 430,000 kronor. Under förutsättning av bifall till det nedan gjorda förslaget till ändring av § 24 värnpliktslagen, ökas denna summa med omkring 70,000 kronor.

På grund av vad ovan anförts och under hänvisning till motion denna dag nr 102 hemställes,

att riksdagen måtte besluta, att i § 24 värnpliktslagen siffran 23,283 ändras till 24,483;

att § 27:1 A a) ändras till »vid infanteriet i sammanlagt etthundrasextiofem dagar, vilken tjänstgöring skall fullgöras:

med en första tjänstgöring om nittio dagar, som tager sin början under första eller andra året, samt med tre repetitionsövningar om tjugufem dagar före utgången av fjärde året», etc.;

samt att härför erforderliga övergångsbestämmelser må utfärdas av Konungen.

Stockholm den 20 januari 1930.

C. G. Hammarskjöld.